

Κοσκινίδια και **ἀποκοσκινίδια**. Τὰ σκόβλα τοῦ κοσκινίσματος. Λέγονται και **πισόσωρα** = τὰ ἐπισωρεύματα.

Κοσμαγάπητος — ὁ ἀγαπώμενος και εὐνοούμενος παρά πάντων διά τὰ πλεονεκτήματά του.

Κοσπωμένος σάκκος σημ. τὸ γεμάτος ἕως ἄνω. **Κοσπωμένος** (μεταφορ. ὁ οἰημάτις, ὁ ἀνακαπαρθωμένος. ἴδε τὴν λέξιν.

Κοστιίζει (τριτοπρόσ.) ἕως ἐκ τοῦ ἀρχ. κοστιίζει, τὸ παρ' ἄλλοις κοστιίζει « Ἐκότισσε τὸ βίδι », τουτ. ἐξίπκασθη, ἀρχίασε.

Κοτσιράλι — εἶδος σταφυλῆς. « Ἐ καίμενο κοτσιράλι ποῦ νὰ σ' ἀναδιάσω πάλι »!

Κοτσουρόμυαλος — ὁ κουφόνομος, ὁ παρ' ἄλλοις κουρουρόμυαλος ἢ πετεινόμυαλος. (ἴδε και Τζιτζικόμυαλος.)

Κούβλης και **κούβλαινα** — λέγεται και **κούτρης**, ὁ ἐλαφρόνομος, τρελούτσικος.

Κούθος — ὁ κούρκος παρ' ἄλλοις. Ἰνδιάνος και Γάλλος. (**Dindon**.)

Κουκκολογῶ — συνάζω τοὺς κόκκους τῶν ἐλαίων και **κουκκολόγια** τὰ μαζεύματα τῶν κόκκων.

Κουκκίζει — λέγεται μεταφορ. ἐπὶ τῶν καρποφόρων δένδρων « Τὰ ἐλαϊόδενδρα κουκκίζουν » τουτ. φέρουν καρπὸν σποράδην ἢ ἐδῶ κ' ἐκεῖ.

Κουκκουβιά (τρ. προσ.) παρ' ἄλλοις **κουρκουριῶ**. Λέγεται ἐπὶ πτηνῶν νοσοῦντων και μὴ δυναμένων νὰ πετυγίζουσι.

Κουκκουλόνω — ομαι. Σκεπάζομαι, περιτυλίσομαι και ἡ φράσ. « ἐκουκκουλώθη τὸν ἄνδρα » τουτ. τὸν ἐφορτώθη, ἢ ὑπκνδρεύθη διά τῆς βίας.

Κουκκουλόρασο. Εἶδος χονδροράσου κοντοῦ με **κουκούλαν** (**capuccio**) **καποτάκι**.

Κουλλός ἢ **κουλλοχέρης** — ὁ κολοβός κατά τὴν χεῖρα (**manchet**) ὁ ἀκρωτηριασμένος.

Κουμάζω (τὸ ῥίφι) λέγεται ἐπὶ ἐρίφου ὅστις ἀπογαλακτισθεὶς κλείεται διά τοῦτο εἰς ἰδιώτερον σηκὸν ἢ ὑπὸ κόφινον, ὅπερ ὀνομάζεται και ῥίφι τῆς τρύπας (Σηκίτης).

Κούμος. Τὸ παρ' ἄλλοις **κουμάσι** — μικρὰ καλύβη ἢ μάνδρα ὅπου περικλείονται τὰ ζῶα.

Κούμουλος — γεμάτος ἕως ἄνω « Ἐνα κοιλὸ κούμουλο σιτάρι », ἢ ἐν ἀγγεῖον κούμουλο λάδι κτλ., τὸ δὲ περίσσευμα κλεῖται **κουμουλάδα**.

Κούκανλα (τά). Τὰ γλουτίζ, κοινῶς τὰ κωλομήρικα.

Κουρέλλα. Εἶδος μικρῶν σύκων ἐκλεκτῶν, και κελῶν εἰς γεῦσιν.

(Ἔπεται συνέχεια)

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ.

—000—

Ἱερά Κατήχησις, ἢτοι ἐξήγησις τῆς θείας και ἱερᾶς λειτουργίας και ἐξέτασις τῶν χειροτονουμένων, συγγραφεῖσα ὑπὸ τοῦ ἀσκήτου Νικολάου τοῦ Βουλγάρου, ἡν δὲ διασκευασθεῖσα ἐπὶ τὸ ἐκαθαρότερον ἕφος, ἐκδίδεται ἐκπάνη τῶν Κ. Ἀνακιάδη και Κ. Πολυτάκη εἰς κοινὴν τῶν ὀρθοδόξων ὠφέλειαν. Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1864.

Πάντοτε μὲν και πανταχοῦ ἡ ἀγνοία ἐν γένει τῆς ἀληθείας ἐγένετο παραίτιος πολλῶν παραλογισμῶν και ἠθικῶν ἀτοπημάτων, ἰδίως ὅμως ἡ τῶν θρησκευτικῶν ἀληθειῶν ἐπήγαγε και ἐπάγει ὅσημέραι ἀλγεῖνά ὄντως και ἀνήκεστα ἀποτελέσματα. Ὁ ἀγνοῶν τὴν θρησκείαν ὑπὸ δύο μεγάλων κινδύνων ἐπαπειλεῖται. Ἄν μὲν ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ἀνήκων ταῖς κατωτέραις τῆς κοινωνικῆς κλίμακος βαθμίσι ζῇ διά μόνης τῆς πίστεως, μηδέποτε τὴν θρησκείαν αὐτοῦ ἐρευνήσας, μηδέποτε αὐτὴν ἐξετάσας, ὁ τοιοῦτος, εἰ και στηρίζεται ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ τῆς θρησκείας θεμελίου, ἐπειδὴ ὅμως δὲν δύναται διά τῆς πίστεως μόνης ὅπως διακρίνη τὴν ἀλήθειαν τῆς πλάνης, λεληθῶτως πολλάκις πιστεύει και ἀσπάζεται οὐ μόνον πολλὰ ἐκτὸς τῶν γνησίων τῆς θρησκείας αὐτοῦ δογματῶν και διατάξεων ὄντα, ἀλλὰ και ἄλλα τινὰ, ἅπερ διαβρήδην ἀντίκεινται πρὸς τὸ ἀληθὲς και τὴν οὐσίαν τῆς θρησκείας αὐτοῦ. Καὶ τότε πίπτει εἰς τὸ ὀλέθριον τοῦ φανατισμοῦ πάθος, οὗ περ τὰ στυγερά ἀποτελέσματα μετὰ φρίκης ἀναφέρει ἡ τῆς ἀνθρωπότητος ἱστορία. Ἄν δὲ τούναντίον, ἀνήκων ταῖς ἀνωτέραις τῆς κοινωνικῆς τάξεσιν, εὐρίσκεται συνεχῶς εἰς συνάφειαν και συγκοινωνίαν μετ' ἀνθρώπων διαφόρου ἀγωγῆς και θρησκείματος, πολλάκις μάλιστα διστραμμένων τὰ ἦθη και τὴν καρδίαν, ὁ τοιοῦτος, ὡς ἀπαγῆς περὶ τὴν θρησκείαν αὐτοῦ, ἀποσβεννυμένης βαθμηδὸν τῆς ἐν αὐτῷ πίστεως, καθίσταται μετ' οὐ πολὺ ὅλως ψυχρὸς πρὸς τὴν θρησκείαν αὐτοῦ, και τελευταῖον, ὡς ἐπίμετρον τῶν δυστυχημάτων, τῶζον μισοφόνον ἐντείνει ἀναιδῶς και ἀναισχύντως κατ' ἐκείνης τῆς θρησκείας, ἣτις ἐγαλούχησεν αὐτὸν μητρικῶς και ἐθήλασεν αὐτὸν διὰ τῶν σωτηρίων αὐτῆς διδαγμάτων.

Τὴν διπλὴν ταύτην ἀλήθειαν καθορώμεν οἱ πάντες ἐν τῇ ἐνεστώσῃ κοινωνίᾳ. Ὀλίγοι τῶν χριστιανῶν εἰσιν ἀληθεῖς λάτρεις τῆς θρησκείας αὐτῶν. Τινὲς μὲν εἰσιν ὅλως φανατικοὶ και θρησκομανεῖς, πιστεύοντες πολλάκις και αὐτὰ τὰ γελοῖα και παρατράγωδα, τινὲς δὲ, ὡς ἤδη εἶπον, ψυχροὶ, σκώπτοντες τοὺς ἀληθεῖς πιστοὺς, και γελῶντες σαρκόνιον ἐπὶ τῇ εὐλικρινεῖᾳ ἐκείνων. Πόθεν δὲ ταῦτα; Ἐκ τῆς παντελοῦς ἀγνοίας τῆς θρησκείας. Ὅσω πλέον τις ἐννοεῖ

ἔτι πιστεύει, τοσούτω καὶ ζῆλον πλείονα ἔχει ὑπὲρ αὐτοῦ. Πολλοὶ τῶν χριστιανῶν δυσανασχετοῦσιν ὅπως μεταβαίνοισι συνεχῶς εἰς τὸν τόπον τῆς δημοσίου λατρείας, τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ἀκροάζονται τῆς θείας καὶ ἀναιμάκτου Μυσταγωγίας. Ἀλλὰ διὰ τί; διότι οὐδὲως καταλαμβάνουσι τὴν ἀληθῆ τῶν ἐν αὐτῇ τελουμένων ἔννοιαν, καὶ ἐπομένως δὲν δύνανται ἵνα κρίνωσι κατὰ πόσον ἄξια λόγου καὶ ὑποχρεωτικὰ εἶσι τοῖς ἀκροωμένοις αὐτά. Ἴσως πρό τινας χρόνου ἠδύνατο ἵνα δικαιωθῆ κατὰ τι ἡ ἄγνοια αὐτῆ τῆς θρησκείας, καθότι ἦν σπάνις ἐν τῇ καθομιλουμένῃ ἡμῶν γλώσσῃ τῶν ἀναγκαίων πρὸς γνῶσιν αὐτῆς διδασκτικῶν βιβλίων. Ἀλλὰ σήμερον, ὅτε ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν τὸ ἔθνος ἡμῶν πλουτεῖ καὶ ἄλλων πολλῶν διδασκτικῶν βιβλίων, καὶ ἰδίως θρησκευτικῶν, οὐδεμίαν εὐλογοφανῆ πρόφασιν λείπεται δικαιοῦσα τὴν περὶ τὴν θρησκείαν ἄγνοιαν ἡμῶν καὶ ὀλιγορίαν. Καὶ ὡς ἐν τῶν πρὸς τοῦτο ἀναγκαιωτάτων βιβλίων συνισθῶμεν καὶ τὸ σύγγραμμα, τὸ περιέχον ἐν τῇ ἡμετέρᾳ καθομιλουμένῃ γλώσσῃ τὴν ἐξήγησιν τῆς θείας καὶ ἱερᾶς λειτουργίας. Τοῦ συγγράμματος τούτου συγγραφεὺς ἔστιν ὁ μέγας ἐκείνος καὶ δεινὸς περὶ τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὴν θεολογίαν Νικόλαος ὁ Βούλγαρις ὁ ἀπὸ Κερκύρας. Ἡ ἐπιγραφή τοῦ συγγράμματος ἐστὶν ἡ ἐπομένη *Ἰερὰ Κατήχησις, ἥτοι τῆς θείας καὶ ἱερᾶς λειτουργίας ἐξήγησις, καὶ ἐξέτασις τῶν χειροτονομένων.*

Κατὰ πόσον τὸ σύγγραμμα ἐστὶν ἄξιον λόγου, τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως ἀρκεῖ ἵνα καταδείξη. Ἀλλὰ πρὸς πλείονα διασάφηναι, παρατίθεμεν ἐνταῦθα ἀπόσπασμά τι τῆς ἐπιστολῆς, ἣν ὁ διάσημος τῆς Κερκύρας ἀρχιατρός Ἰάκωβος ἀπηύθυνε πρὸς τὸν συγγραφέα, τὸν σοφώτατον Βούλγαριν περὶ τοῦ συγγράμματος τούτου. « Ἀνέγνων που, γράφει ὁ Ἰάκωβος, καὶ ἐπανεγνων τὴν ἱερωτάτην Κατήχησιν, θαυμαστὸν Νικόλαε, κἄν τε πολὺς τὸ παράπαν, κἄν τε γῆρας ἐσχάτου, πολλὴν δι' αὐτῆς ἐκαρπώσαμην, ὁμολογῶ, τὴν ὠφέλειαν. Διὰ τε τῶν τύπων πᾶσι τὸ κατ' ἐμὲ καὶ ψυχοτερπῆ καὶ ψυχωσπῆριον τοῖς ἐντευξαμένοις. Ἐν ταύτῃ γὰρ τῶν Μυστηρίων τὰ ἄδυτα, τῶν ἱερῶν ἐντευξάων αἱ διαταγαί, τῆς στολῆς τῆς ἱερατικῆς τὰ μυστήρια, τῆς ἐκκλησίας οἱ ὅροι, τῶν θείων αἱ ἐρμηνεῖαι Ναῶν, τῶν τῆς Ἐκκλησίας ἱεραρχῶν αἱ διακοσμήσεις, ὁ νοῦς τῆς Γραφῆς ὁ τετράμορφος, Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ Μεσσίου αἱ διὰ τῶν Γραφῶν ἀποδείξεις, τὸ κήρυγμα τῶν Μαθητῶν τὸ πολύβροντον, αἱ εἰσφορῆς τῆς θείας χάριτος αἱ πολυπλάσιοι, τῶν συμβολικῶν ἄρθρων αἱ παραφράσεις, τὰ τῶν Συνόδων τῶν Οἰκουμενικῶν ἀπανθίσματα, αἱ φάλαγγες τῶν αἰρετικῶν αἱ ἰσοβόλοι, τῆς θεομήτορος ἡ ὑπεροχὴ ἡ ἀσύγκριτος, τὰ

τάγματα τῶν ἱεραρχῶν τῶν ἐπουρανίων, αἱ τάξεις τῆς βασιλείας τῶν πόλεων αἱ θεοσεβεῖς, τῶν μεγαλειῶν τοῦ Θεοῦ, καὶ διὰ τοῦ ἁγίου ἄρτου τῶν τερατουργιῶν τὰ ἀπόρρητα! Καὶ τί ἔτι λέγω; Πάσης τῆς θείας καὶ ἱερᾶς λειτουργίας τὰ ὑπομνήματα καὶ ζητήματα. »

Διὰ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης καὶ ἡ ἀξία τοῦ συγγράμματος καταδεικνύεται, καὶ τὸ σύνολον τῶν ἐν αὐτῷ περιεχομένων διευκρινεῖται. Τοῦ συγγράμματος τούτου πολλὰ καὶ ἐπανειλημμένα ἐκδόσεις ἐγένοντο. Ἰσότης δὲ πασῶν ἐστὶν αὕτη, ἣν καὶ συνιστῶμεν ἅπασιν τοῖς ὀρθοδόξοις ἡμῶν ἀδελφοῖς. Δύο τῶν φιλομούσων ὁμογενῶν, ἡγούμενοι ἐπιβλαβεστάτην τὴν ἔλλειψιν τοιαύτης βίβλου, μήτε πόνων μήτε χρημάτων φεισάμενοι, ἀνέλαβον τὴν ἐκδοσὶν ταύτης. Τὸ ὄφος τοῦ συγγράμματος ἐστὶν ἀπλούστατον, καταληπτὸν εἰς πάντα χριστιανὸν Ἕλληνα· οὔτε εἰς τὸ βάρβαρον καὶ χυδαῖον καταπίπτει, οὔτε εἰς τὸ δυσνόητον καὶ γριφῶδες ἀποπλανᾶται. Γλῶσσα γλαφυρὰ προσιτῆ τοῖς πᾶσι. Μάλιστα πρὸς πλείονα τῶν ἀναγνωστῶν εὐχαρίστησιν, τὸ σύγγραμμα, βαδίζει κατ' ἐρωταπόκρισιν. Ἐρωτᾷ ὁ ἐξεταστής, ἀπαντᾷ ὁ ὑποψήφιος. Ἀναγκαιώτατον διὰ πάντα χριστιανόν. Τὸ μόνον, ὕπερ ἀφεύκτως πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἐν πάσῃ ὀρθοδόξῳ οἰκογενεῖᾳ. Ὅ,τι ἀπαιτεῖται ἵνα γνωρίζῃ περιληπτικῶς πᾶς ὀρθόδοξος χριστιανὸς, καθόσον ἀρροᾷ εἰς τὴν πίστιν αὐτοῦ καὶ τὰ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ δι' ὄλου τοῦ ἔτους τελούμενα, τοῦτο διδάσκειται σαφῶς ἐν τῷ συγγράμματι τούτῳ. Ἰὰ ὀλίγα ταῦτα ἀρκούσι πρὸς σύστασιν τοῦ συγγράμματος. Ὅθεν συνιστῶντες καὶ αὐθις αὐτὸ πᾶσι ταῖς ὀρθοδόξοις περικείμεν τὸν λόγον.

X.

ΠΕΡΙΕΡΓΟΤΑΤΗ ΑΝΑΚΑΛΥΨΙΣ ΚΛΟΠΗΣ (*).

Τὸ περιστατικὸν τὸ πλέον κοινὸν ἔχει πάντοτε μίαν αἰτίαν. Διὰ ν' ἀνακαλυφθῆ δὲ δὲν πρέπει νὰ παραβλεφθῶσιν οὔτε αἱ παραμικρότεραι λεπτομέρειαι, αἵτινες προηγήθησαν τοῦ ἀποτελέσματος· πρέπει δι' ἐπαγωγῆς λογικῆς νὰ φθάσῃ τις εἰς τὴν ἀληθειαν, ἐξετάζων τὰ πιθανὰ αἰτία καὶ τὰς δυνατὰς συνεπείας τῶν. Ἐφαρμόζων τὸ σύστημα τοῦτο κατώρθωσα νὰ παραδώσω εἰς τὰς χεῖρας τῆς δικαιοσύ-

(*) Ἐκ τῶν ὑπομνημάτων τοῦ Canlet, μυστικοῦ πάλαι ἀστυνόμου ἐν Παρισίοις. Τὰ ὑπομνήματα ταῦτα τοσούτῳ συνετάραξαν δημοσιευθέντα τὴν Γαλλίαν, ὥστε ἀπηγορεύθῃ ἡ κυκλοφορία αὐτῶν.